

ALLERGIYAGA QARSHI DORI VOSITALARI

Olmalik Abu ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

mutaxassislik fani o`qituvchisi

Kabilova Xolida Ergashevna

Kirish

Allergiya – bu organizmning begona moddalarga (allergenlarga) haddan tashqari reaktiv javob berishidir. Allergik kasalliklar global sog‘liq muammosi bo‘lib, millionlab insonlar hayot sifatiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi. Allergiyaga qarshi dori vositalari (antigistaminlar, kortikosteroidlar, mast hujayra stabilizatorlari va boshqalar) ushbu kasallikni nazorat qilishda muhim o‘rin tutadi.

Asosiy qism

1. Allergik reaksiyalar turlari

- I tur (tezkor): bronxial astma, pollinoz, nafas allergiyasi.
- II tur (tsitotoksik): gemolitik anemiya, trombositopeniya.
- III tur (immunkompleks): revmatoid artrit, glomerulonefrit.
- IV tur (kechikkan): kontakt dermatit, transplantatsiyadan voz kechish.

2. Allergiyaga qarshi dori vositalari turlari

- Antigistaminlar (I va II avlod): loratadin, cetirizin, difenhidramin
- Kortikosteroidlar: prednizolon, beklometazon
- Mast hujayra stabilizatorlari: kromolin natriy
- Leukotrien antagonistlari: montelukast
- Immunoterapiya: allergen-spetsifik immunoterapiya (ASIT)

3. Antigistaminlar

Antigistaminlar histamin retseptorlarini bloklaydi va allergik simptomlarni kamaytiradi. I avlod: sedatsiya qiladi (difenhidramin, klemastin). II avlod: sedatsiyasiz (loratadin, cetirizin).

4. Kortikosteroidlar

Yallig'lanishga qarshi va immunosuppressiv ta'sirga ega. Og'iz orqali, in'eksion yoki inhalyatsion tarzda qo'llaniladi. Kuzatuvda uzoq muddatli qo'llanishda yon ta'sirlari bo'lishi mumkin.

5. Yon ta'sirlari va ehtiyot choralari

- Antigistaminlar: uyquchanlik, og'iz qurishi
- Kortikosteroidlar: osteoporoziya, giperglikemiya
- Har bir bemor uchun individual yondashuv zarur

Xulosa

Allergiyaga qarshi dori vositalari allergik simptomlarni kamaytirish va bemor hayot sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. To'g'ri dori tanlovi, ehtiyot choralari va shifokor nazorati ostida foydalanish sog'lomlashtirishda eng yaxshi natijalarni beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Allergy Organization. Allergy: Global Burden and New Strategies. <https://www.worldallergy.org/>
2. Rang & Dale's Pharmacology, 9th Edition. Elsevier, 2020.
3. Katzung B.G. Basic and Clinical Pharmacology, 15th Edition. McGraw-Hill Education, 2021.
4. Uzbekistan Respublikasi Farmakologiya qo'llanmasi, 2022-yil nashri.